

Dr. Meltem Ercan Özler

**MEDENİ USUL HUKUKUNDA
MADDİ HUKUKA İLİŞKİN
SAVUNMA VASITALARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MEDENİ USUL HUKUKUNDA DAVALININ DAVAYA CEVAP VERMESİ VE MADDİ HUKUKA İLİŞKİN SAVUNMA VASITALARI HAKKINDAKİ TEMEL KAVRAMLAR

§1. DAVALININ DAVAYA CEVAP VERMESİ.....	5
A. DAVALININ SAVUNMA HAKKI.....	5
B. DAVALININ SAVUNMA ŞEKİLLERİ.....	12
I. Genel Olarak.....	12
II. Davalının Davayı Kabul Etmesi	13
III. Davalının Dava Dilekçesindeki Vakıalara Karşı Koyması.....	16
1. Davalının Dava Dilekçesindeki Vakıalara Cevap Vermemesi	16
2. Davalının Dava Dilekçesindeki Vakıaların Davayı Haklı Gösterecek Nitelikte Olmadığını İleri Sürmesi.....	25
IV. Davalının Savunma Vasıtaları (Karşı Vakıalar) İleri Sürmesi.....	28
1. Genel Olarak	28
2. Davalının Savunma Vasıtalarını İleri Sürmesi.....	28
a. Davalının Maddi Hukuka İlişkin Savunma Vasıtalarını İleri Sürmesi	28
aa. Davalının Def'ileri İleri Sürmesi	29

bb. Davalının İtirazları İleri Sürmesi.....	30
b. Davalının Usul Hukukuna İlişkin Savunma Vasıtalarını İleri Sürmesi.....	31
aa. İlk İtirazları İleri Sürmesi.....	31
bb. Diğer Usuli İtirazları İleri Sürmesi	33
§2. DAVALININ MADDİ HUKUKA İLİŞKİN SAVUNMA VASİTALARI HAKKINDAKİ TEMEL KAVRAMLAR.....	35
A. GENEL OLARAK.....	35
B. DEF'İLER.....	35
I. Def'i Kavramı	35
1. Maddi Hukukta Def'i Kavramı.....	35
2. Usul Hukukunda Def'i Kavramı	39
II. Def'ilerin Çeşitleri.....	43
1. Sonuçlarına Göre Def'iler	43
a. Sürekli (Kesin) Def'iler.....	43
b. Geçici (Kesin Olmayan) Def'iler.....	49
2. Hukuki Dayanaklarına Göre Def'iler	50
a. Bağımsız Def'iler	50
b. Bağımsız Olmayan (Bağımlı) Def'iler	51
3. Sonuçların Kapsamına Göre Def'iler.....	52
a. Tam Def'iler	52
b. Tam Olmayan (Kısmi) Def'iler.....	52
III. Def'ilerin Hükümleri	53
C. İTİRAZLAR.....	54
I. İtiraz Kavramı	54
II. İtirazların Çeşitleri.....	56
1. Bir Hakkın Doğumuna Engel Olan İtirazlar	56
2. Bir Hakkı Sona Erdiren İtirazlar	56
III. İtirazların Hükümleri	62
D. DEF'İ VE İTİRAZ ARASINDAKİ FARKLAR.....	63

İKİNCİ BÖLÜM
MEDENİ USUL HUKUKU BAKIMINDAN
DEF'İ

§3. DEF'İ.....	67
A. GENEL OLARAK.....	67
B. DEF'İLERİN İLERİ SÜRÜLMESİ	70
I. Def'ilerin İleri Sürülme Zamanı	70
1. Yazılı Yargılama Usulünde İleri Sürülmesi	72
2. Basit Yargılama Usulünde İleri Sürülmesi	73
II. Def'ilerin İleri Sürülme Şekli	74
1. Savunma Olarak İleri Sürülmesi.....	74
2. Karşı Dava Olarak İleri Sürülmesi.....	78
III. Def'ilerin İleri Sürülmesi Bakımından Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	80
IV. Def'ilerin İleri Sürülmesinin Islah Kurumu Bakımından Değerlendirilmesi	85
1. Süresinde Verdiği Cevap Dilekçesinde Def'i Savunmasını İleri Sürmeyen Davalının Sonradan Islah Yolu ile İleri Sürüp Süremeyeceği Sorununun Değerlendirilmesi.....	88
2. Süresinde Cevap Dilekçesi Vermeyen Davalının Def'i Savunmasını Sonradan Islah Yolu İle İleri Sürüp Süremeyeceği Sorununun Değerlendirilmesi.....	92
a. Islah Yoluna Gidilebilmesi İçin Süresinde Cevap Dilekçesi Verilmesi Gerektiği Görüşü.....	92
b. Islah Yoluna Gidilebilmesi İçin Süresinde Cevap Dilekçesinin Verilmesinin Gerekli Olmadığı Görüşü..	94
V. Def'ilerin İleri Sürülmesinin Dava Konusunun Devri Bakımından Değerlendirilmesi	95
1. Davalının Dava Konusunu Devretmesi Bakımından Değerlendirilmesi.....	97

2. Davacının Dava Konusunu Devretmesi Bakımından Değerlendirilmesi.....	100
C. DEF'İLERİN İLERİ SÜRÜLMESİNDE TARAFLAR.....	101
I. Davalı Tarafından İleri Sürülmesi	101
1. Davalının Müşterek Def'ileri İleri Sürmesi	102
2. Davalının Şahsi Def'ileri İleri Sürmesi.....	103
II. Dava Arkadaşlığının Varlığı Halinde İleri Sürülmesi	108
1. Mecburi Dava Arkadaşlığı Halinde İleri Sürülmesi.....	109
a. Maddi Bakımdan Mecburi Dava Arkadaşlığı Halinde İleri Sürülmesi	110
b. Şekli Bakımdan Mecburi Dava Arkadaşlığı Halinde İleri Sürülmesi	112
2. İhtiyari Dava Arkadaşlığı Halinde İleri Sürülmesi.....	113
III. Müdahil Tarafından İleri Sürülmesi.....	115
1. Fer'i Müdahil Tarafından İleri Sürülmesi.....	115
2. Asli Müdahil Tarafından İleri Sürülmesi	122
D. DEF'İLERİN İLERİ SÜRÜLMESİNİN SONUÇLARI.....	123
I. Genel olarak	123
II. Kanun Yolları Bakımından İleri Sürülmesinin Sonuçları.....	126
1. Genel Olarak	126
2. İstinaf	127
3. Temyiz	132

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MEDENİ USUL HUKUKU BAKIMINDAN İTİRAZ

§4. İTİRAZ.....	137
A. GENEL OLARAK.....	137
B. İTİRAZLARIN İLERİ SÜRÜLMESİ.....	138
I. Dava Dosyasından Anlaşılabilen İtirazların İleri Sürülmesi	138

---

1. Genel Olarak İleri Sürülmesi	138
2. İleri Sürülme Zamanı.....	139
3. Hâkimin Re'sen Dikkate Alması Halinde İleri Sürülmesi	140
II. Dava Dosyasından Anlaşılamayan İtirazların İleri Sürülmesi.....	141
1. Genel Olarak İleri Sürülmesi	141
2. İleri Sürülme Zamanı.....	141
a. Genel Olarak	141
b. Yargılama Usullerinde İleri Sürülmesi.....	141
aa. Yazılı Yargılama Usulünde İleri Sürülmesi.....	141
bb. Basit Yargılama Usulünde İleri Sürülmesi	142
c. Hâkimin Re'sen Dikkate Alamaması Halinde İleri Sürülmesi	143
III. Dava Dosyasından Anlaşılmamasına Rağmen Doktrindeki Görüşe Göre Re'sen Dikkate Alınması Gereken İtirazların İleri Sürülmesi	144
IV. Dava Dosyasından Anlaşılmamasına Rağmen Yargıtay Kararlarına Göre Re'sen Dikkate Alınması Gereken İtirazların İleri Sürülmesi.....	146
1. Genel Olarak	146
2. İyi Niyet İtirazının İleri Sürülmesi	146
3. Ödeme İtirazının İleri Sürülmesi	147
4. Kamu Düzenine İlişkin İtirazların İleri Sürülmesi.....	150
V. İtirazların İleri Sürülme Şekli.....	151
1. Savunma Olarak İleri Sürülmesi.....	151
a. Dava Dosyasından Anlaşılabilen İtirazların İleri Sürülmesi	151
b. Dava Dosyasından Anlaşılamayan İtirazların İleri Sürülmesi	152
2. Karşı Dava Olarak İleri Sürülmesi.....	153
a. Genel Olarak Mahsup Talebi Olarak İleri Sürülmesi	154
b. Genel Olarak Takas Talebi Olarak İleri Sürülmesi	158

aa. Takasın Dava Açılmasından Önce İleri Sürülmesi	159
bb. Takasın Davanın Açılmasından Sonra İleri Sürülmesi	162
aaa. Takasa İlişkin Teoriler	162
aaaa. Medeni Hukuk Teorisi	162
bbbb. Usul Hukuku Teorisi	163
bbb. Terditli Takas.....	167
aaaa. Genel Olarak	167
bbbb. Davanın Reddi Teorisi	169
cccc. Delil İkame Teorisi.....	169
cc. Takas veya Mahsup Talebinin Karşı Dava Olarak İleri Sürülmesi	170
VI. İtirazların İleri Sürülmesi Bakımından Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	173
1. Genel Olarak	173
a. Dava Dosyasından Anlaşılabilen İtirazların İleri Sürülmesi	173
b. Dava Dosyasından Anlaşılamayan İtirazların İleri Sürülmesi	174
aa. Bir Hakkın Doğumuna Engel Olan İtirazların İleri Sürülmesi.....	174
bb. Bir Hakkı Sona Erdiren İtirazların İleri Sürülmesi	175
2. Takas veya Mahsup Talebinin İleri Sürülmesi.....	176
3. İtirazların İleri Sürülmesinin Davacının Muvafakati Bakımından Değerlendirilmesi	179
VII. İslah Kurumu Bakımından Değerlendirilmesi.....	180
VIII. Dava Konusunun Devri Bakımından Değerlendirilmesi.....	183
C. İTİRAZLARIN İLERİ SÜRÜLMESİNDE TARAFLAR	185
I. Davalı Tarafından İleri Sürülmesi	185
II. Dava Arkadaşlığı Halinde İleri Sürülmesi.....	190
1. Mecburi Dava Arkadaşlığı Halinde İleri Sürülmesi.....	190
2. İhtiyari Dava Arkadaşlığı Halinde İleri Sürülmesi.....	193

III. Müdahil Tarafından İleri Sürülmesi.....	194
1. Fer'i Müdahil Tarafından İleri Sürülmesi.....	194
2. Asli Müdahil Tarafından İleri Sürülmesi	197
D. İTİRAZLARIN İLERİ SÜRÜLMESİNİN SONUÇLARI	199
I. Genel Olarak.....	199
II. Kanun Yolları Bakımından İleri Sürülmesinin Sonuçları.....	199
SONUÇ	203
KAYNAKÇA.....	207